

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 5. junija 2020

Biotska raznovrstnost na kmetijskih zemljiščih kljub posebnim ukrepom skupne kmetijske politike po besedah revizorjev še vedno upada

Po navedbah v novem poročilu Evropskega računškega sodišča se več deset let trajajoč trend upadanja biotske raznovrstnosti s skupno kmetijsko politiko (SKP) ni uspešno obrnil in intenzivno kmetovanje je še vedno eden glavnih razlogov zanj. Revizorji so odkrili vrzeli v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020 in njeni usklajenosti s SKP. Poleg tega je spremljanje porabe SKP za biotsko raznovrstnost, ki ga izvaja Komisija, nezanesljivo in večina financiranja SKP ima majhen pozitiven učinek na biotsko raznovrstnost. Nekatere sheme SKP imajo večji potencial za izboljšanje biotske raznovrstnosti, vendar so Komisija in države članice dajale prednost možnostim z majhnim učinkom.

V Evropi se število in raznolikost vrst na kmetijskih zemljiščih že več let zmanjšuje. Od leta 1990 so se populacije ptic kmetijske krajine in travniških metuljev, ki so dober kazalnik sprememb, zmanjšale za več kot 30 %. Intenzivno kmetovanje je privedlo do upada abundance in raznovrstnosti naravnega rastlinstva in posledično tudi živali ter je še vedno eden glavnih razlogov za izgubo biotske raznovrstnosti.

Komisija je leta 2011 sprejela strategijo za ustavitev izgube biotske raznovrstnosti do leta 2020. Zavezala se je povečanju prispevka kmetijstva in gozdarstva k ohranjanju biotske raznovrstnosti ter si zadala cilj, da bo dosegla izmerljivo izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatov, na katere vpliva kmetijstvo. Revizorji so ocenili, ali je SKP pripomogla k boljšemu ohranjanju biotske raznovrstnosti kmetijskih zemljišč in kako je EU dosegala svoje cilje, pri čemer so obiskali Ciper, Nemčijo, Irsko, Poljsko in Romunijo.

„Skupna kmetijska politika doslej ni zadostovala za protiutež upadu biotske raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih, ki je ena glavnih groženj za kmetovanje in okolje“, je povedal član Sodišča Viorel Ștefan, ki je pristojen za poročilo. „Cilj predloga za SKP po letu 2020 in strategije za biotsko raznovrstnost do leta 2030 je zagotoviti, da bo SKP bolj odzivna na izzive, kot so izguba biotske raznovrstnosti, podnebne spremembe ali generacijske pomladitve, hkrati pa da bo še naprej podpirala evropske kmete, da bi se dosegel trajnosten in konkurenčen kmetijski sektor.“

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revizorji so ugotovili, da v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020 niso bili določeni merljivi cilji za kmetijstvo, zaradi česar je bilo težko ocenjevati napredek in smotrnost ukrepov, ki jih financira EU. Poleg tega so bile politike EU in strategije, povezane z biotsko raznovrstnostjo, slabo usklajene, zaradi česar je na primer prišlo do tega, da upad genske raznovrstnosti, ki je del biotske raznovrstnosti, ni bil obravnavan.

Neposredna plačila kmetom v okviru SKP znašajo približno 70 % vse porabe EU za kmetijstvo, toda način, na katerega Komisija spremlja porabo SKP v korist biotski raznovrstnosti, je nezanesljiv, saj je prispevek nekaterih ukrepov k biotski raznovrstnosti previsoko naveden. Poleg tega je njihov učinek na biotsko raznovrstnost kmetijskih zemljišč omejen ali neznan. Nekateri zahteve za neposredna plačila, zlasti v zvezi z ozelenitvijo in navzkrižno skladnostjo, sicer imajo potencial za izboljšanje biotske raznovrstnosti, vendar so Komisija in države članice dajale prednost možnostim z majhnim učinkom, kot so rastline za zeleno gnojenje ali vmesni posevki. Revizorji so ugotovili tudi, da sistem sankcij v zvezi z navzkrižno skladnostjo nima jasnega učinka na biotsko raznovrstnost kmetijskih zemljišč in da je potencial ozelenitve premalo razvit.

Programi razvoja podeželja imajo glede biotske raznovrstnosti večji potencial kot neposredna plačila, zlasti tisti, s katerimi se podpirajo okolju prijazne kmetijske prakse, ki presegajo ustrezne pravne obveznosti. Vendar pa države članice redko uporabljajo ukrepe z velikim učinkom, kot so sheme, ki temeljijo na rezultatih, medtem ko so manj zahtevni in manj koristni („svetlo zeleni“) ukrepi med kmeti bolj priljubljeni.

Revizorji Komisiji predlagajo, naj bolje uskladi strategijo za biotsko raznovrstnost do leta 2030, okrepi prispevek neposrednih plačil in razvoja podeželja k biotski raznovrstnosti kmetijskih zemljišč, natančneje spremlja proračunsko porabo in razvije zanesljive kazalnike za ocenjevanje učinka SKP.

Pojasnila za urednike

Biotska raznovrstnost kmetijskih zemljišč se nanaša na prostoživeče živali (ne na živino), kot so mali sesalci, ptice in žuželke, naravno rastlinstvo na travinju, ornih zemljiščih in trajnih nasadih ter podzemne živali in rastline.

EU ima pri zaščiti biotske raznovrstnosti bistveno vlogo, saj določa okoljske standarde in sofinancira večino porabe držav članic za kmetijstvo. Za obdobje 2014–2020 je Komisija načrtovala, da bo za biotsko raznovrstnost porabila 86 milijard EUR (približno 8 % dolgoročnega proračuna EU), kar vključuje 66 milijard EUR iz SKP. EU in tudi države članice so v devetdesetih letih prejšnjega stoletja podpisale Konvencijo Združenih narodov o biološki raznovrstnosti ter se leta 2010 zavezale uresničitvi ciljev iz Aičija za leto 2020. Januarja 2020 je Svetovni gospodarski forum razvrstil izgubo biotske raznovrstnosti kot eno od petih največjih groženj, s katerimi je soočen svet, in sicer tako po verjetnosti kot tudi po učinku. Maja 2020 je Komisija objavila svojo strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

Računsko sodišče objavlja Posebno poročilo št. 13/2020 – Biotska raznovrstnost na kmetijskih zemljiščih: s prispevkom SKP se upad ni ustavil – na svetovni dan okolja, s katerim se obeležuje tudi biotska raznovrstnost. Poročilo je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU. Sodišče je v preteklosti objavilo tudi poročila o pesticidih, Naturi 2000 in ozelenitvi v okviru

SKP. Biotsko raznovrstnost bo vključilo tudi v svojo naslednjo izdajo revije *Journal*, kmalu pa bo objavilo tudi poročilo o opravevalcih.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo: Damijan Fišer

E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 M: (+352) 621 55 22 24

Ukrepi, ki jih je Evropsko računsko sodišče sprejelo zaradi pandemije COVID-19

Evropsko računsko sodišče (Sodišče) je sprejelo potrebne ukrepe, da bi lahko, kolikor je v teh časih preizkušenj med pandemijo COVID-19 mogoče, še naprej zagotavljalo uspešne javne revizije v EU in pravočasno objavljalo revizijska poročila, mnenja in preglede. Hkrati se zahvaljuje vsem, ki rešujejo življenja in se borijo proti pandemiji v Luksemburgu, EU in po svetu. Sodišče je tudi še naprej zavezano podpori politike luksemburške vlade za varovanje javnega zdravja. Za ublažitev učinkov sedanje zdravstvene krize na svoje uslužbenke je sprejelo previdnostne ukrepe, da bi zmanjšalo tveganje zanje in za njihove družine.